బ్రతుకు భయం

టి.వి. శంకరం

ఇంటికి వస్తూనే సీతప్ప ఎడుగులాటి వార్త విన్నాడు—కాదు చదివాడు తలుపు కింది సందునుంచి లోపలికి తోసేశారు ఆఫీసువాళ్ళు రాసిన ఉత్తరం ఉత్తరం కూడా కాదు సర్క్యులర్ లాటిది మీరు పెట్టిన శలవు అసంగతమైనది గనకా మీ శలవువల్ల ఆఫీసు పని చెడిపోయి తీరని నష్టం కలుగుతుంది గనకా ఈ సర్క్యులర్ అందిన వారం రోజులలోగా డ్యూటీలో జాయిన్ అయిపోవడమో జాయిన్ కాలేనందుకు సవ్యమైన కారణాలు నిరూపించుకోవడమో చేస్తే తప్ప మిమ్మల్ని బర్తరఫ్ చేసినట్టు భావించవలసిందీ అని ఆ సర్క్యులర్‌లో ఉంది కింది సంతకం యజమానిది కాదు కొత్త సంతకం ఎప్పుడూ సీతప్ప ఆ సంతకం చూళ్లేదు

ఇన్నాళ్ళకి మళ్ళీ గడపలో అడుగెట్టిన మనిషి ఇల్లు సర్దుకునే పని చూడక ఏదో కాయితం పట్టుకుని కళ్ళు పెద్దవిచేసి చూస్తూండటం గమనించి రావమ్మ ఏవిఁటండీ అదీ ? అని అడిగింది

అసంభవం ఇందులో ఏదో మోసవుంది ! అన్నాడు సీతప్ప హీన స్వరంతో

మోసవా ? ఏం మోసం ? అన్నది రావమ్మ

నీకు తెలీదూరుకో ఎవరో వెటకారానికి చేసుంటారీ పని

ఏ పని

ఒకసారి మంజూరైన సెలవు రద్దుగావడవనేది నా యిన్నేళ్ళ అనుభవంలోనూ ఎన్నాడూ యెరగ

"మీరలాగే అంటారు. కాకపోయినా మీరాపాటి తెలుసుకోలేరా యావన్నానా ?" అన్నది రావమ్మ అయోమయంగా.

"ఏం భయం లేదు. నువు ధైర్యంగా ఉండు గోవిందరావుగారింటి కెళ్ళి దీని పైనవంతా క్షణంలో తేల్చుకు చక్కా వస్తా," అంటూ సీతప్ప, చొక్కా విప్పేసిన సంగతికూడా మరిచిపోయి బయలు దేరాడు.

"ఆ గోవిందరావు కూడా సెలవెట్టా డన్నారూ ?" అన్నది రావమ్మ.

"అతని సెలవూ రద్దయే వుంటుంది!"

"మన సెలవు రద్దుకాలేదు గదా కొంప దీసి ?"

"ఇంతసేపాయి నేజెబుతున్న దేవిటి? సెలవు రద్దుకావడ వేవిటి? ఏకంగా ఉద్యోగానికే ప్రమాద వొచ్చి కూచుంటేను. ఇదే తేదీన రాశారూ? మరిహానేం? వారం

వేవిటి ? రెండు వారాలు కూడా కావొస్తోంది "

"వెళితే వెళ్ళారుగాని. చొక్కా ఆపీ వేసుకు మరీ వెళ్ళండి" అన్నది రావమ్మ.

"అవునే అన్నట్టు ! నా తెలివి తెల్లారిపోనూ..."

గోవిందరావుకు సర్క్యులరు సకాలం లోనే అందింది అతను డ్యూటీలో జాయినవనూ అయాడు.

"మరి ఈ సంతక వెవరిదీ ?"

"మన కొత్త బాస్‌ది పెద్దబాస్‌గా రబ్బాయి.''

''అలా చెప్పు ! అందుకే నేను సంతకం పోల్చలేక పోయాను ఆఫీసు వైఖరంతా మారిపోయిందా ?"

"పూర్తిగా ఇప్పుడంతా స్పీడ్ ఎక్కడా నిద్రమత్తన్నది లేదు ఏదో వంక పెట్టి ముసలాళ్ళందర్నీ లాగవతల పారేస్తున్నారు "

సీతప్ప కింకో అనుమానం వచ్చింది "నే నింటికి వచ్చాను గనక సర్క్యులర్ చూసుకున్నాగాని, సెలవు ముగిసిందాకా రాకపోతే దాని ఊసే తెలీకపోనే నీకు సర్క్యులర్ సకాలంలో ఎలా గందిం దబ్బా ఎటూ వెళ్ళలేదా ఏవిటి ?" అన్నాడు సీతప్ప

"వెళ్ళ కేం ? అయితే ఎడ్రసిచ్చి మరీ వెళ్లా అదో రూ లేడిచిందిగా ? సర్క్యులరందగానే పారిపోయొచ్చా — ప్రళయం సంగతి దేవుడెరుగునని ఎంత ప్రళయమైతే మటుకు ఉద్యోగం కంటే ఎక్కువా ?" అన్నాడు గోవిందరావు.

ఇందుకు సీతప్ప ఒప్పుకోలేదు. ప్రళయానికీ ఉద్యోగానికీ సాపత్య వేవిటి ? గ్రహాలు–అందులోనున్నూ నవగ్రహాలు–తెచ్చిపెట్టే మహాభయంకరమైనటువంటి ప్రళయ వెక్కడ ? ముష్టి, మనుష లిచ్చే ఉద్యోగ వెక్కడ ? తనను ఆఫీసు వాళ్ళు ఉద్యోగంలో నుంచి తీసెయ్యడవే గనక జరిగెనా, ప్రళయం రావడవూ నున్నూ, యీ ఆఫీసూ, దాని కొత్త బాసూ, పాతబాసూ, వాళ్ళ ఇళ్ళూ, వాకిళ్ళూ, పిల్లా, జెల్లా — సమస్తవూ గంగపాలు కావడవూ నున్నూ తప్ప విడిచి మరో హాటి జరుగుతుందను కుంటున్నారుగావోసు! ఆ శ్రీరామచంద్ర మూర్తి ఇలాటి అన్యాయాల్ని, ఇంత లేసి ద్రోహాల్ని సహించి ఊరుకుంటాడా?

అయితే సీతప్ప యీ మాట లేవీ గోవిందరావుతో అన్లేదు అతనినోట నువుగింజనాన్దు యజమాన్లతో చేఅనెయ్య గల్దు. అప్పుడు వాళ్ళు తగు జాగర్తపడి ప్రళయంనుంచి తప్పించుకుపారిపోగల్రు

పైకి మాత్రం, "ప్రళయవే వొచ్చే మాటుంటే ఇంకా ఈ ఉద్యోగాలూ, ఆఫీసులూ నిలుస్తాయా ఏమిటి ? అబ్బో ! మళ్ళీ పునః సృష్టి జరగవలిసిందేనూ !" అన్నాడు సీతప్ప.

"పునః సృష్టి మాట దేవుడెరుగు. నేననేదేవిటంటే, జల ప్రళయంలో చస్తే

పది మందితో చావు, పెళ్ళితో సమానం ఉద్యోగంపోయి చచ్చేచావు ఒంటరిచావే! అది చావుతోనే సమానం "

"నీకు చూడగా ప్రళయభయం ఏవీ లేకుండా పోయినట్టుందే?" అన్నాడు సీతప్ప

"ఏవోమరి! చాలామంది ప్రళయం రాదు పొమ్మంటున్నారు చాలామంది అష్టగ్రహకూటం శుభవనికూడా అంటున్నారు మన ఆఫీసు మాత్రం, జలప్రళయ వచ్చేది, అగ్నిప్రళయ వొచ్చేది, చచ్చినట్టు పనిచేసి తీరుతుందిట "

ఈ మాట వినగానే సీతప్ప కింకో భయం పట్టుకుంది జల ప్రళయంలో సర్వనాశనమై పోయే గీత ఉండి ఆఫీసు వాళ్ళు తనని నిజంగా ఉద్యోగంలోంచి తీసేస్తారేవోనని! గోవిందరావన్నట్టు జలప్రళయం రావడంకంటెకూడానున్నా ఉద్యోగం పోవడవే భయంకరవే(వో! జల ప్రళయం తప్పించుకుని ఏ తిరువణ్ణామలే అయినా పారిపోవచ్చు ఉద్యోగం పోవడమంటూవస్తే అది పారిపోతే తప్పేదికాదే! ఏది దారి?

"రేపలా ఆఫీసుకొచ్చి సంగతి సందర్భాలన్నీ చెప్పుకుంటాను నన్నొకంతట తీసెయ్యరు, నాకు తెలుసుననుకో ఆఫీసు తోటి పుట్టినవాణ్ణికదూ?" అన్నాడు సీతప్ప గోవిందరావుకు ధైర్యంఇస్తూ

"అలాటి వారందరినీ లాగేస్తున్నారండీ, బాబూ! ఆఫీసుకు కొత్తరక్తం కావాలిట! యువకరక్తం!" అన్నాడు గోవిందరావు కొంచెమైనా ధైర్యంతెచ్చుకోకుండా

"కొత్తబాస్ చాలా స్ట్రిక్టాయేం?"

"స్ట్రిక్టేవీలేదు ఆఫీసుకు కోతులసర్కస్ అని ఒకపేరూ? స్లానే జి క్వారీ అని మరోపేరూ, ఓపియం హీపని ఒకపేరూ పెట్టాడు పెద్ద తలకాయ లందరికీ స్లాత్ నంబర్ వన్, స్లాత్ నంబర్ టూ - ఇలా నామకరణాలు చేశాడు ఆ పరిభాష అతనితోబాటు వచ్చిన కుర్రాళ్ళకిమాత్రమే తెలుసు వాళ్లు నవ్వుకుంటారు "

"సరే, నే వస్తా! రైలుదిగినబట్ట లింకా విడవనైనాలేదు " అంటూ సీతప్ప యింటికి వచ్చేశాడు ఆ రాత్రి ఆయనకు పీడకల వచ్చింది ఒక రాక్షసి ముందు కుర్రాళ్ళందరినీ బలిఇచ్చి రక్తం గంగాళంలో పోస్తున్నారుట ఆ రాక్షసి తమ ఆఫీసుట

మర్నాడు శుభవార్త తెలియనే తెలిసింది ఆయన ఉద్యోగం పోయింది ఎకౌంటు సెటిలయిపోయింది, డబ్బుతీసుకుని క్షేమానవెళ్ళి లాభాన రమ్మన్నారు

సీతప్ప ఒకంతట అపజయం ఒప్పలేదు కొత్త యజమాని నవ్వుతూ మాట్లాడటం ఆయనకి మరింత బలాన్నిచ్చింది

"నేను సర్క్యులర్ అందగానున్నా డ్యూటీలో జాయినైపోలేదావటానితమరు నన్ను ఉద్యోగంలోనుంచి తీసిపారేశారు

నాకు తెలుసు. తమకు కోపం రావడం కూడానున్నా సబువేతప్ప విడిచి మరోటీ మరోటీకాదు. అయితే నా సంగతికూడా తమరు కొంచెం వినాలి. నేనేవోనున్నా అవతల నా మనవరాలి బారసాలా నావ కరణవూ శాంతీగట్రావచ్చిపడి వూరెళ్లాను. తీరా వెళ్ళాక అక్కడ కొన్ని వ్యవహారాలూ, చిక్కులూ, పేచీలూ, అవాంతరాలూ వచ్చిపడ్డాయి. అవన్నీ వదలకుండానే తిరిగి వచ్చేశా నేవిటనుకున్నా రేవిటోను! నవగ్రహకూటవని భయపడి వెళ్ళినవాణ్ణే అవుతే ఆ బెడదతీరకుండానే తిరిగి వచ్చేద్దునా? ఈ ఒక్క సంగతీ తమరాలోచించి రట్టాయినా నేను మరేవీ కోరను! నవగ్రహకూటానికి జడిసి పారిపోయిన వాళ్ళతో నన్నూ జమ కట్టడం సబువు కాదనే నేను తమకి మనవిచేసేది."

కొత్తబాసు నవ్వి "నవగ్రహకూటం మా కెక్కడొచ్చిందయ్యా, బాబూ? ఆఫీసులో చాలామార్పులుచేశాం. కొంతమంది పాతవాళ్ళని పంపేశాం. శలవు పెట్టటానికీ దీనికీ సంబంధం లేదు.

కాకపోయినా జలప్రళయం గురించి ఆఫీ సంతటినీ అదరగొట్టింది మీరేటగదూ? నాతో పదిమందిదాకా చెప్పారు ఈ కాస్త కోసం అబద్ధ వాడతారెందుకూ?'' అన్నాడు

''మరిహానేం? మీకా అనుమానం ఉండబట్టే నన్ను తీసేస్తావంటున్నారు ఆ అనుమానం రహితవైతేనేగాని మీరు మీ నిర్ణయం మార్చుకోరు అంచేతే నేనింతగా చెబుతూంట,'' అన్నాడు సీతప్ప

కొత్తబాసు మరింత విరగబడినవ్వి, ''నిన్ను తీసేస్తాననటంలేదయ్యా, బాబూ ఎప్పుడో తీసేశాం దానికీ జలప్రళయానికీ సంబంధం లేదంటినిగా,'' అన్నాడు

''నావిలవ నే చెప్పుకోక్కూడదు అది మీ నాన్నగారికిబాగాతెలుసు మీ వ్యాపారం ప్రారంభించిన నాటినుంచీ నేనున్నాను పాత లెడ్జెర్లుతీసి చూడండి నా దస్తూరీయే కనిపిస్తుంది నావల్ల ఎప్పుడైనా కించిత్తు పొరబాటేవైనా వచ్చుంటే చెప్పుచ్చుక్కొట్టండి, పడతాను కాని ఇలా అకారణంగా—''

చిన్నబాస్ అకస్మాత్తుగా సీతప్ప మాటలు వినడంమానేసి, టెలిఫోనెత్తి ఏదో నంబరు డయల్‌చేస్తూ, వెళ్ళమని సీతప్పకు చేత్తో సంజ్ఞచేశాడు

తనకింత ఘోరవైన అన్యాయంచేసిన చిన్నబాస్ నెత్తిన ఏ పిడుగో పడక పోవడం కూడా ఆ శ్రీరామచంద్రమూర్తి వారి మాయే అయుండా లనుకుంటూ సీతప్ప లేచి ఇవతలకొచ్చాడు ఉద్యోగం పోయిందన్న దడ ఆఫీసువా రిచ్చిన ఆరు నెల్ల జీతంతో కొంచెంగా - బహూ కొంచెంగా - ఉపశమించింది

2

"ఏమండీ, కోడంబాకం కోయిల దగ్గిర అహోరాత్రాలు మంత్రోచ్చాటన జరుగుతోందిట డబ్బు కడితే మనపేరు చెప్పి సహస్రనామ పూజ చేస్తారుట. అవే విటి చెప్మా. సినిమాలో లాగా గట్టిగా అందరికీ వినిపించేవి ఏవో పెట్టి భూమ్యాకాశాలు మంత్రాలతో నింపేస్తున్నారుట. కలియుగ వైకుంఠపేట." అన్నది రావమ్మ.

"మంత్రోచ్చాటన అహోరాత్రాలు అవిరామంగా జరుగుతోంది గాదా? జరగనీ. అది నిలిచిపోయేట్టుంటే మనం కూడా డబ్బుగట్టి చదివింతాం. ఉత్తినే ఎందుకూ? ఇంకా ప్రళయానికి మూడ్రోజులే ఉంటా! మనం రవణాశ్రమంపోతే మంచిదేవో ననిపిస్తోంది. కాని ఆ నాయుడు ఎల్లుండి ఇంటర్వ్యూ ఏర్పాటు చేశాడు. ప్రళయం సిగ్గోసిరి, ఇంటర్వ్యూకు ఉండి పోదావాఅంటే ఉద్యోగం ఖాయంగా దొరుకుతుందని రూఢీ లేదాయిరి! ముందునుయ్యీ, వెనగ్గొయ్యీ అయూరుకుంది!" అన్నాడు సీతప్ప

"మళ్ళీ ఇంకో ఉద్యోగం చూస్తున్నారు గదా? చెప్పరేం?" అన్నది రావమ్మ పరమానందంతో.

"చెబుతున్నాను గానా? ధైర్యంగా ప్రళయాన్నెదిరించి ఉండిపోవడవా, ఆ రామచంద్రమూర్తివారి మీదే భారంవేసి రవణాశ్రవానికెళ్ళిపోవడవా. ఏదీ తేల్చుకోలేకుండా ఉన్నా."

"ప్రళయంరాదు, అంతా ఉత్తదేనని చాలామంది' అంటున్నారండీ. మరి మూడ్రోజుల్లో సముద్రం పొంగుతుందీ అంటే ఈ సరికి కాలమేహాలన్నీ కమ్మేసుకోవద్దూ ఆవటాంటున్నది శేషంపిన్ని."

"అదీ ఒకవిధంగా సబువైన మాటేనూ, సుతరావూ కొట్టి పారేశానికి వీల్లేదు. కాని నిన్నకూడా రవణాశ్రం నుంచి కరపత్రాలొచ్చాయి. బతకదల్చిన వాళ్ళకి ఆఖరు చాన్సు అలాగని. మన మంచికేగదూ బోలెడంతడబ్బు తగలేసి కరపత్రాలేస్తున్నారూ? మరోటీ మరోటీ అయితే తోసిపారేద్దుంగాని ఇటొచ్చి నవగ్రహాలూనూ, అటొచ్చి రవణాశ్రవున్నూ అయింది గదామరి! ఇంకో వారందాటించి ఇంటర్వ్యూ పెట్టించవయ్యా, బాబూ, అంటే నాయుడు విన్నాడు కాడు. ఇదంతా కూడా నన్ను ఆ శ్రీరామచంద్రమూర్తివారు పరీక్షించడవేనూ! వీ డెటుమొగ్గుతాడు? ప్రాణం మీదెక్కువతీపా, వీడికి ఉద్యోగం మీదెక్కువ మోజా? ఈ సంగతి తేల్చుకుందుకే నాకీపరీక్ష పెట్టాడు! నా దేవుంది? మానవమాత్రుణ్ణి ఆ శ్రీరామచంద్రమూర్తి వారు ఈ క్షణం నన్ను, 'ఒరే, నువు తిన్నగా రవణాశ్రం వెళ్ళిపోయి ప్రాణం దక్కించుకో,' అంటే ఉద్యోగం

వూసెత్తక వెళ్ళిపోతాను.' లేదూ? 'నీ ప్రాణానికి నా ప్రాణం వడ్డేస్తాను. ఎక్కడికీ వెళ్ళక ఉద్యోగం సంపాదించుకో' అంటే ప్రళయానికి ఏమాత్ర వూనున్నా లక్ష్యపెట్టక ధైర్యంతో ఉండిపోతాను." అన్నాడు సీతప్ప.

కాని తన భర్తుణ్ణి పరీక్షించ దలుచుకున్న శ్రీరామచంద్రమూర్తివారు సీతప్ప ఇచ్చిన రెండు సూచనల్లో ఏ ఒకటీ ఆమోదించక మౌనం వహించాడు. అందుచేత సీతప్ప రావమ్మతోసహా, అష్టగ్రహకూటం ఇంకా ముఃఫయ్యారు గంటలకనగా, రవణా శ్రమం బస్సెక్కేశాడు.

అక్కడవాళ్ళకి ఆటే సౌకర్యాలేవీ కలగలేదు. కాని "ఈ సరికి ట్రిప్లికేను మునిగుంటుంది. ఈ పాటికి మౌంటు రోడ్డుండదు. ఈ సరికి స్టూడియోలన్నీ నీటి అడుగున ఉంటాయి," అని సంతృప్తి పడడంతో ఆ పుణ్యదంపతులకు ఏ కష్టాలూ తెలియలేదు. కాని ఈ తృప్తిఅయినా దక్కకుండా వారికి త్వరలోనే జలప్రళయం జరగలేదన్న వార్త తెలిసింది. ఆలిండియా రేడియో మద్రాసు కేంద్రం నిక్షేపంగా వార్తలూ గట్రా ప్రసారం చేస్తూనే ఉంది. వెయ్యి నిలువుల నీటి అడుగున మునిగి ఉంటే ఇది సాధ్యపడునా?

"ఎంత మోసం! ఎంత వంచన!" అన్నది రావమ్మ.

"అలా అనకు. ఎన్ని యగ్గాలు జరిగాయి! ఎంత వేదపఠనం! ఎంత గ్రహశాంతి! అంతా ఊరికే పోతుందా? జలప్రళయం రాకపోవడాన్ని బట్టే ఈ యెగ్గాలూ, భజన్లూ వట్టినేపోవని తెలిసిపోతోంది," అన్నాడు సీతప్ప.

"అలా అయితే మనవెందుకు పారిపోయొచ్చినట్టూ? హాయిగా పట్నంలోనే ఉండి ఆ ఉద్యోగ ప్రయత్నం చేసుకునే పనిగా?"

భార్య అన్న ఈ మాటకు సీతప్ప నిరుత్తరుడయాడు.

ఇంటికి తిరిగివస్తూనే సీతప్ప నాయుణ్ణి చూడబోయాడు.

"నేనెంత చెప్పినా ఆ రోజుకు ఊళ్లో లేకుండా ఎందుకు పారిపోయావయ్యా, వెర్రిబ్రాహ్మడా? ఆ ఉద్యోగం ఇంకోరికి ఖాయవయింది నీతోబాటు ఊస్టయిన వాడే - మీ నాగభూషణం," అన్నాడు నాయుడు.

సీతప్ప లోపలిపొరల్లో సన్నగా దడ ఆరంభమయింది.

"వెళ్ళానంటే మరి అందర్లానే నేనూ ప్రళయ వొస్తుందావటానుకున్నా గాని రాదని నాకేం తెలుసూ? లోకంవంతా కోడై కూస్తోంటే ఎలా నమ్మకండా వుండడం? అయ్యా. యిది ద్రోహబుద్ధితో చేసిన పనికాదు; ఉద్యోగంపట్ల నిర్లక్ష్యమన్నది మొదలేకాదు; శరీరం వాద్యవన్నారు గనకనున్నూ, నవగ్రహ

కూటం దాటి వెళ్ళిపోయిందాకా తమరు ఎవరినీ వేసుకోరావటానుకునిన్నీ అలా రవణాశ్రమంకేసి వెళ్ళిరావడం జరిగిందని చెబితే నా కేసు రీకన్సిడరు చేస్తారేఁవో?" అన్నాడు.

నాయుడు సీతప్ప కేసి తెల్లబోయి చూస్తూ, "నాగభూషణానికిచ్చేసిన ఉద్యోగం లాగేసుకుని నీకివ్వరా అనా అడుగుతున్నావు?" అన్నాడు.

సీతప్ప దడ హెచ్చిపోయింది.

"అబ్బే, అదేమ్మాట? ఒకరి కీడెంచేరాదు. న్యాయంగా నాకు రావలసినటువంటి ఉద్యోగవేఁవోనున్నా ఆ అబద్ధాలకోరు నాగభూషణానికి అన్యాక్రాంతం అయితేకూడానున్నా అతడి ఉద్యోగం పోవాలని మనం కోరేకూడదు. ఈ రోజుల్లో చేసుకునే ఉద్యోగం పోవడమంటే మాటలా? ఎంత యిది! పగవాళ్ళకూడా జరగ్గూడదంతే! మనవెలా కోరుకోవాలంటే ఆ చాడీకోరు నాగభూషణానికీ ఉద్యోగం రావాలి, నాకూ రావాలి! అలా ఆలోచించాలి మనం."

"సరే, నీ ఆలోచనే సహం ఫలించింది. నాగభూషణానికుద్యోగఁవయింది. ఇక నీ సంగతి చూసుకోమరి," అన్నాడు నాయుడు.

3

సత్యం తల్లికి ఉత్తరం రాశాడు.

"నాన్నకు ఉద్యోగం పోయిందని తెలిసింది. శేషూ, వాడి భార్యా ఇక్కడికేదో పనిమీద వచ్చారు. ఆయన ఉద్యోగం పోగొట్టుకున్న పద్ధతిచూస్తే ఆయనకు ప్రపంచజ్ఞానం తక్కువని తెలుస్తోంది. ఆయనకు లేకపోవడమేగాక నాకూ, సోమక్కక్కూడా ప్రపంచజ్ఞానం లేకుండా చేశాడు. అందుకే ఆయనంత లౌకికుడు లేడనీ, అంత జ్ఞాని లేడనీ అనుకున్నాం. పాతికేళ్ళు కరుడుగట్టిపోయిన నా బుర్ర ఇప్పుడిప్పుడే కదలబారుతున్నది. లోకాన్ని కొత్తకళ్ళతో చూస్తున్నాను. శేషునుగురించి ఎంత తేలిక భావాలుండేవి నాకు! వాడికున్న తెలివీ, నిబ్బరమూ ఎవరి కున్నాయి? బావగారెంత ఓర్పరి. ఎంత తెలివిగలవాడు! అక్క కాస్త తెలివితేటలు ఉపయోగిస్తే ఆయనతో ఎంత సుఖపడి ఉండును! అక్కకి కొంచెం కొంచెమే బోధిస్తున్నాను. అన్నిటికీ అవు నవునంటుందేగాని నా మాటలు అర్ధంచేసుకుంటోందనుకోను. నీవు స్వతహాగా నాన్నకంటె హెచ్చు ఆలోచనాపరురాలవనీ, నే చెప్పే విషయాలు కొంతలో కొంత అర్ధంచేసుకోగలవనీ అనుకుని నీకీ ఉత్తరం రాస్తున్నాను.

"ఇప్పుడు నేను అక్కదగ్గరే ఉంటున్నాను. బావగా రుండమన్నారు. ఆయన నాకు ఉద్యోగం ఇప్పిస్తున్నారు. గుడ్డిదాన్ని పిల్లతో సహా వచ్చేమంటే రాన

"దీనికి మా అమ్మ కారణం! చిన్నప్పుడు నాకు గాడిదపాలు పోసిందట."

న్నది. నీ యిష్టం వచ్చినట్టు చావు అని వచ్చేస్తుంటే నర్సు నాతో ఏదో వాదన వేసుకున్నాడు. విసీ విసీ వాణ్ణిగూడ అది రేలాకొట్టి వచ్చేశాను. వాడు వట్టి పిరికి పంద! వాణ్ణి కొట్టినందుకు నాలో కలిగిన ఆనంద మేమని చెప్పను! నా జోలికొచ్చి నప్పుడల్లా తంతాను. అనవసరంగా కలగ జేసుకునయినా వాణ్ణితన్నాలని నాకు మహ తీటగా ఉంది.

"నాన్న చాలా డబ్బుకూడబెట్టాడు — నాకు తెలుసు. ఇంకా ఆయనకు ఉద్యోగ మెందుకు? పట్నంలో నివాస మెందుకు? మన ప్రాంతాలకి వచ్చేసి రామకోటి రాసుకోమను. నా పూచీ ఆయన ఏనాడో వదిలించేసుకున్నాడు. కాని మీరిద్దరూ ఉన్నంతకాలమూ మీకు అన్న వస్త్రాలకు లోటు జరక్కుండా నేను చూడటానికి యత్నిస్తాను.

"గుడ్డిదానికి ఈ నెలా ఖరుదా కా శైమిచ్చాను. ఈ లోపల నా దగ్గిరికి వచ్చె య్యకపోతే ఎవతెనన్నా తెచ్చి పెట్టు కుంటానని చెప్పాను. నిజంగానే పెట్టు కుంటాను..."

ఈ ఉత్తరంచూసి సీతప్ప ఒక్కటే ముక్క అన్నాడు. "నే నమ్మ!"

మనిషికి కనువిప్పు కావటమనేది చాలా చిత్రంగా ఉంటుంది. అది మనిషిలో ఎలా జరిగేదీ చెప్పటం కష్టం. కొందరిలో అది అమిత నింపాదిగా జరుగుతుంది. మనిషి మారు తున్నట్టు పైవాళ్ళకు చచ్చినా తెలీదు. పైకి తేడా కనిపించేసరికి మనిషి పూర్తిగా మారే ఉంటాడు. మరికొందరు మొదటి క్షణంనుంచీ పైకి కనిపించేలా మారతారు. కాని ఆ మార్పు పూర్తి కావటానికి చాలా కాలంపడుతుంది. కొందరు మారేటప్పుడు

చాలా మానసిక బాధలకు లోనవుతారు. కొందరు చాలా ఉత్సాహంతో మారి పోతారు.

సత్యంలో కలిగినమార్పు ఆకస్మిక మైనదీ, ఉత్సాహభరితమైనదీనూ. సోమిదేవిలోకూడా మార్పువచ్చింది ముఖ్యంగా తన తండ్రి ప్రళయానికి బెదిరివచ్చిన వైనమూ, వెళ్ళినవైనమూ, ఉద్యోగం పోగొట్టుకోవడమూ, వియ్యాల వారింట అవమానం పాలుకావడమూ, తమ్ముడి తిరుగుబాటూ, తనభర్త వాణ్ణి ఆదుకోవ డమూ - ఇవన్నీ ఊరికే పోలేదు. కాని పైకి ఆమెలో ఏమార్పూ తెలియరాలేదు. గర్భంలో జరిగే గొడవ కడుపుతోన్న దానికి తెలిసినట్టు, తన మనసులో జరిగే మార్పులవల్ల ఏ బాధలైతే కలిగాయో అవన్నీ ఆమె మౌనంగా భరించింది.

"ఎంతచెడ్డా అది నీభార్య. అందులోనూ పిల్లతల్లి. దాన్ని నువ్వలా విడిచేసి రావడం మంచిది కాదొరే!'' అని తమ్ముణ్ణి సోమిదేవి మందలించింది. కాని తమ్ముడిలో ఆకస్మికంగా కలిగిన ధైర్య సాహసాలకు ఆమె లో లోపల ఆశ్చర్యపడక పోలేదు, మెచ్చుకోకనూ పోలేదు. అలా మెచ్చుకోడం తప్పేమోననికూడా భయపడింది.

అయితేనేం? చలి దేశంలో పేరుకున్న నదులు కరగడం ఆరంభిస్తే బయలుదేరేక ఇంక మరి ఆగదుట. అంతకంతకీ అది వేగం హెచ్చుతుంది. ఎన్నేళ్ళుగానో సోమిదేవి కడుపులో పెట్టుకుని ఉన్న అక్కసంతా అగ్ని పర్వతం పగిలి శిలా ద్రవం వచ్చినట్టుగా పైకి తన్నేసింది. సత్తెం అత్తవారు తనని మొదట్లో ఎలా ఉపయోగించుకుని తరవాత ఎలాచూశారు? వాళ్ళతో వియ్యమే ఎంతో గొప్ప అను కున్న దానికి మామూలు లాంఛనాలేనా జరిపారుకారు — వీళ్ళ బ్రహ్మ సమాజం బొగ్గులవా! అల్లుణ్ణి ఇంటికుక్కను చేసేసు కుని అల్లుడివైపు వాళ్ళందరినీ గడ్డిపరకల కంటె హీనంగా చూశారుగద! ఎంత హీనంగాబతికే వాళ్ళైనా రాకరాక యింటి కొచ్చిన వియ్యాలవారి నిలాగా చూస్తారు?

ఒక్కొక్కటీ తలపుకొచ్చేకొద్దీ సోమిదేవి అగ్గయిపోయింది. అందుచేత ఒకనాడు సత్యం అత్తగారు అల్లుడిమీద సొద్దేసి పోవడానికొచ్చేసరికి, సోమిదేవి పూనకం వచ్చిన దానిలాగా రెచ్చిపోయి కడిగేసి వదిలి పెట్టింది పడవలసిన మాటలన్నీ పడి ఆవిడ అలా వెళ్ళిందోలేదో సోమిదేవికి అత్యాశ్చర్యం కలిగించే సంఘటన ఒకటి జరిగింది. భద్రాచలం మెట్లుదిగి, బయటికి వెళ్ళిపోకుండా లోపలికొచ్చాడు.

ఆయన తనకేసి తేరిపార జూస్తున్నట్టు గ్రహించి సోమిదేవి కొయ్యబారిపోయి తలవొంచుకు నిలబడింది.

"మరేంలేదు. ఇవాళ రాత్రికి అందరమూ కలిసి భోంచేస్తే బాగుంటుం దనిపించింది. వంట — నువుచేస్తావా, లేక — " అన్నాడు భద్రాచలం.

"ఏమేఁ ఇప్పటికి మూడుసార్లు చెప్పా కాఫీ ఇంకా కాగలేదని"

'నేనే చేస్తాను — అంతకంటేనా ?" అన్నది సోమిదేవి తల యెత్తకుండానే

ఆ రాత్రి భద్రాచలమూ, పార్వతీ, సత్యమూ చిత్తుగాడూ, సోమిదేవీ ఒకే సారి భోజనానికి కూర్చున్నారు సోమిదేవి వంటను పార్వతి మెచ్చుకున్నది ఆ తరువాత భద్రాచలం కూడా మెచ్చుకున్నాడు అది సోమిదేవీ జీవితంలో సువర్ణాక్షరాలతో లిఖించవలసిన రోజు

4

"ఏవి శేవిటీ? శివన్నయ్యా? ఎన్నాళ్ళకెన్నాళ్ళకు! ఎప్పుడు రావడం? వదినె కులాసానేగదా? అలామునక్కూడ కంట బడితేచాలు నువ్వు గ్యాపకం వస్తావుగదా! కాళ్ళు గడుక్కో! ఊఁ!" అని సీతప్ప అన్నగార్నిచూసి పరవళ్ళు తొక్కాడు

శివన్నయ్య వాలుకుర్చీలో కూచుంటూ "నేనూ మీ వదినే తిరపతి దేవుణ్ణి చూసుకుని, కాళహస్తిమీదుగా వచ్చాం తిరపతి కొస్తూ తోవలో రాజమండ్రిలో ఒకరోజు నిలిచాం అంధా కులాసాగానే వున్నారు అన్నట్టు సత్తెం సికిందరాబాదు వెళుతున్నాట్టగదూ? వాడికక్కడేం వుద్యోగం వయిందన్నారూ?' అని అడిగాడు

"నా కా విషయవే తెలీదే ఎంత న్యాయం! ఎంతన్యాయం!" అన్నాడు సీతప్ప

శివుడు ఆశ్చర్యంతో 'అన్యాయ

వేవిట్రా ? నిక్షేపంటాంటి వుద్యోగంట, నెలకు ఏ మూడొందలో ఇస్తారుట కూడా గదూ ?'' అన్నాడు

''ఇచ్చినప్పటి మాట గద ' ముందు వాణ్ణి దూరం తన్ని తగిలేస్తున్నారూ ! దరిదాపుల్లో ఎక్కడా లేకుండా చేసేస్తే తరవాత వాడిపాట్లు వాడే పడతాడు '' అన్నాడు సీతప్ప విచారంగా

''ఎవరు తన్ని తగిలేస్తున్నారంటావు ? ఈ ఉద్యోగం భద్రాచల విప్పిచ్చాట్ట ''

''ఆపాటి తెలుసుకోలేవా ? మహారాజులా అత్తారింట మనుగుడు పులు గుడుస్తూ ఇంతకాలవూ అత్తారింట కాల క్షేపంచేసిన వెధవ అజ్ఞానంకొద్దీ అత్తవారితోటి తగాదాపడి, పనిమానుకుని, పెళ్ళాన్నీ బిడ్డనీ వొదిలేసి భద్రాచలం యింట దాగుతున్నాడు అత్తగారు గనక భరించారు గాని భద్రాచలవెందుకు భరిస్తాడూ ? అందులోనూ పెళ్ళాన్ని వొదిలేసినవాణ్ణి ఆ పెళ్ళాం వింటికి ఎదురింటోనే పెట్టుకు భరించడం యెంత నామోషీ ఏ విటి కథ ! అదలావుంచు కందకిలేని దురద బచ్చలికాన్నట్టు, సోవి దేవి నేయేలనివాడికి దాని తమ్ముడిమీద మంవ కారంవా ? ఎవరు నమ్ముతారు 'ఈ అబ్బి మనింటోదేనికి ? పీడ ! పెందలాడే సాగనంపండి '' అని భద్రాచలానికీ ఆ అమ్మాయి చెప్పంటుంది ఇంకేంవుందీ, రైళ్ళు మారితేగాని చేరనిచోటికి తోసేశాడు ఇందులో ఇంకో తిరుగుడు కూడా గమనించావో లేదో, సత్తెం సంసారం శాశ్వితంగానున్నా విచ్ఛిత్తి అవడానికేవోనున్నా యిది పసందైన పధకం ఎంచాతంటావా ? ఎదరింట పెళ్ళాం వుందన్నాక సత్యం మనసు మారొచ్చు సూదంటురాయే తప్పవిడిచి మరొకటి కాదుగదా ' అందులోనున్నా ఎంతచెడ్డా, కుర్రాళ్ళాయిరి సత్తాన్ని సికిందరాబాదు తోలేస్తే వాడక్కడ ఏ బూబునోమరిగి మరి పెళ్ళాం బిడ్డలమాటే తలవడు ఇంతాలోచనా చేసి వాళ్ళాపని జేస్తే, నువు ధర్మరాజులాటి నిష్కల్మషుడివి గావటంచేత నున్నా మరోలా అనుకుని లోలోపల ఆ భద్రాచలాన్ని మెచ్చుకు నుంటావు ''

సీతప్ప పూర్తి చేసిందాకా అన్నగారాయన్ని రెప్పార్పకుండా చూసి, ''ఏళ్ళతోబాటు నీ తెలివి అమోఘంగా ప్రజ్వలిస్తోందొరే ' అయితే నువు చెప్పిందానికి ఒకటి రెండు చిన్న తబిశీళ్ళున్నాయి భద్రాచలవింట్లో ఇప్పుడంతా యేకవయారు అదివరకులా రెండు పొయిల్లేవు అంతా కలిసే భోజనాలు'' అన్నాడు

ఈ వార్తలోగల దారుణాన్ని సీతప్ప ఇట్టే పసికట్టేశాడు

''అంతపనీ జరిగిందీ ? ఇంక సోవి దేవికి ప్రవాదవేనూ ' ఇదిమంచి కొచ్చిందనుకుంటున్నావు గావోసు '

పోరబాటు ! సోవిదేవికీ చిత్తుగాడికీ ఏరాత్రో అన్నంలో ఇంత విషంగలిపి పెట్టేస్తారు ఆ_అమ్మాయికి పిల్లా పీచూ లేదు వెంటనే వాళ్ళిద్దర్నీ ఏదో వంక పెట్టి తోలుకురావాలి లేకపోతే వాళ్ళ ప్రాణాలు నిలువునా తీ సేస్తారు '' అన్నాడు సీతప్ప, రై లిం జ న్లా అయి పోతూ

''తీసుకరాక తప్పుతుందా ఏఁవిటి ? సోవికి రెండునెల్లు నిండాయన్నారు ఏ ఆరో నెలలోనో, ఏడో నెలలోనో తీసు కొద్దూగాని !'' అన్నాడు శివుడు

అన్న చెప్పింది ఒక్క ముక్కా అర్ధం కాలేదు ఈ వార్తచుట్టూ చాలా సేపు ఆలోచనల గూడు అల్లుతేనేగాని ఆ వార్త లోని దారుణం బోధపడదు! నిప్పులాంటి మనిషి ! తపస్విని ! కాలుజారడం అసం భవం ! మొగుడికి తెలిస్తే యింకేవేనా వుందా ? అటు భర్తకీ, ఇటు పుట్టింటి వారికీ ఎంత అప్రతిష్ట ! ఎంత !

"ఇంకో విషయం కూడా చెప్పడం మరిచానొరే మీ కోడలుకూడా సికింద్రాబా దెళ్ళిపోతోంది, పిల్లతో సహా ! అన్ని ఏర్పాట్లూ అయేపోయాయి" అంటూ శివుడు వాలు కుర్చీలోంచి లేచాడు

"అప్పుడే వెళ్ళిపోతున్నావా ?'' అన్నాడు సీతప్ప ఆ సద్బ్రాహ్మడికి అంతకంటే అనడాని కేవీ తోచలేదు

''సత్యానికీ, సోవిదేవికీ ఒకచిన్న సలహా యిచ్చి మరీ వచ్చా ! అదే నీక్కూడా యిద్దా వనుకుంటున్నా మంచి తనానికేనా కోరలూ గోళ్ళూ ఉండాలిరా ! పొట్లకాయ మంచి తనవూ, సొరకాయ మంచి తనవూ కత్తిపీటలని చెడ్డవి చేస్తాయిరా! ఆ సీతాపతీ, వాడి కొడుకూ, మీ భద్రాచలం — వీళ్ళంతా చెడ్డవా ళ్ళంటావా? అందర్లాంటి వాళ్ళే కాని వాళ్ళని రాక్షసుల్లా చేసిందెవరు ? కాస్త ఆలోచించుకో ! వస్తా !" అంటూ శివుడు కాలుసాగించాడు ★

భారతదేశ సంపద అమూల్యమైనది

వృధా చేయవద్దు! పొదుపు చెయ్యండి.